

Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti pressiteade

Viin/Brüssel, 2. juuni 2015

FRA uuringus märgitakse, et tööalase ärakasutamise raskeimate vormide suhtes on vaja nulltolerantsi

Tarbijad ei ole sageli teadlikud sellest, et nende toit või rõivad võivad olla valmistatud inimeste poolt, kes on tõsise tööalase ärakasutamise ohvrid. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) uuest aruandest selgub, et kuigi teatavad tõsise tööalase ärakasutamise vormid on liidu õigusaktidega keelatud, on ELi piires liikuvatel ja immigrantidest töölistel oht sattuda tööalase ärakasutamise ohvriks. Sellest hoolimata saab mõnes ELi liikmesriigis määrata võortöötajate suhtes eriti orjastavate töötingimuste kohaldamise eest maksimaalselt alla kaheaastase vabadusekaotuse – see karistus ei peegelda põhiõiguste rikkumise raskust.

„Selliste tööliste ärakasutamine, kes on majanduslikel või sotsiaalsetel põhjustel sunnitud nõustuma nõuetele mittevastavate töötingimustega, on vastuvõetamatu,“ märkis FRA interim direktor [Constantinos Manolopoulos](#). *„Tegemist on endeemilise probleemiga, mille kõrvaldamiseks tuleb võtta kiireloomulisi meetmeid. ELi liikmesriigid peavad tegema suuremaid jõupingutusi tööalase ärakasutamise raskeimate vormide suhtes nulltolerantsi edendamiseks ning astuma samme olukorra tõhusamaks jälgimiseks ja süüdlaste karistamiseks.“*

FRA uus aruanne on esimene omataoline, milles uuritakse terviklikult kõiki tööalase ärakasutamise kuritegelikke vorme Euroopa Liidus, mis mõjutavad ELi piires liikuvaid või immigrantidest töölisi. Aruande järeldustest selgub, et kuritegelik tööalane ärakasutamine on levinud mitmes majandusharus, eriti põllumajanduses, ehituses, hotelli- ja toitlustussektoris ning majapidamistöörde ja tootmise valdkonnas. Oht, et süüdlastele esitatakse selle eest süüdistus või nad peavad maksma ohvritele hüvitist, on väike. Selline olukord kahjustab mitte üksnes ohvraid, vaid õhnestab laiemalt ka tööõigusnorme.

Kuigi tööliste ärakasutamine toimub erinevates geograafilistes asukohtades ja majandussektorites, on sellel palju ühiseid näitajaid, näiteks väga madal palk – mõnikord üks euro tunnis või isegi alla selle – ja 12tunnised või pikemad tööpäevad kuuel või isegi seitsmel päeval nädalas. Praegu laialt levinud karistamatust toetav oluline tegur on ohvrite vaikimine. Neid kas takistatakse probleemist teatamast või vaikivad nad seetõttu, et kardavad sedagi töökohta kaotada.

FRA teeb aruandes olukorra parandamiseks muu hulgas järgmised ettepanekud:

- ELi liikmesriigid peavad tagama ulatusliku, tõhusa ja piisavate ressurssidega töökohtade kontrollimise süsteemi;
- tõsise tööalase ärakasutamise juhtumite uurimise tõhususe parandamiseks tuleks tihendada koostööd piiriüleses kontekstis ning politsei, prokuratuuri ja järelevalveasutuste – tööinspeksioonide, tugikeskuste ja tööandjate liitude – vahel;
- vaja on parandada ohvrite juurdepääsu õigusemõistmisele nt teavitades ohvraid nende õigustest nii enne kui ka pärast saabumist sellesse ELi liikmesriiki, kus nad töötavad;
- liikmesriikide ametiasutused peavad looma usaldusliku õhkkonna ning pakkuma kaitstuse, julgeoleku ja turvatunnet, et julgustada ärakasutatud töölisi rääkima

oma kogemustest, ning tööinspeksioonid ja politsei peaksid tegema tihedamat koostööd tõsise tööalase ärakasutamise juhtumite tuvastamiseks;

- nii eraettevõtjaid kui ka riikide ametiasutusi kutsutakse üles mitte toetama tööalast ärakasutamist ega sõlmima lepinguid või alltöövõtulepinguid töölisi ära kasutavate ettevõtetega;
- tarbijaid tuleks teavitada ohust, et pakutava toote või teenuse loomisel võis olla toimunud tõsine tööalane ärakasutamine, kasutades teavitamiseks selliseid meetmeid nagu näiteks tööliste õigusi austavate ettevõtete toodete sertifitseerimise ja märgistamise süsteem. .

Aruanne on täismahus avaldatud pressimaterjalides:

[Severe Labour Exploitation \(tõsine tööalane ärakasutamine\)](#)

FRA väljaanded seotud teemadel on kättesaadavad järgmistel linkidel:

[Victims of crime in the EU: the extent and nature of support for victims](#) (aruanne)

[Fundamental rights at Europe's southern sea borders](#) (aruanne)

[Migrants in an irregular situation employed in domestic work: Fundamental rights challenges for the European Union and its Member States](#) (aruanne)

[Criminalisation of migrants in an irregular situation](#) (lühülevaade)

[Legal entry channels to the EU](#) (lühülevaade)

Lisateave: media@fra.europa.eu

Tel: +43 1 5803 0642

Märkused toimetajatele

- Kohalikud uuringud selle aruande koostamiseks teostati 21 ELi liikmesriigis, kuid tõsise tööalase ärakasutamise õigus- ja institutsioonilist raamistikku uuriti kõigis 28 liikmesriigis.
- FRA intervjueris kokku 616 eksperti, kes esindasid tööalase ärakasutamise valdkonnas tegutsevaid kutsealaseid ühendusi; intervjueritavate seas oli tööinspeksioonide töötajaid, politseiametnikke, kohtunikke, töötajate ja tööandjate esindajaid, riikide poliitikaeksperte ja töövahendusbüroode töötajaid.
- Aruande koostamise eesmärgil ei küsitletud ühtegi ohvrit. FRA alustab siiski peatselt jätkuprojekti, mille käigus küsitletakse ja töölisi, kes on kogunud ELis tööalast ärakasutamist või keda see ohustab.
- FRA ülesanne on anda tõenduspõhist nõu Euroopa Liidu ja liikmesriikide poliitikakujundajatele ning aidata nii kaasa paremini informeeritud ja kindlamalt piiritletud põhiõiguste poliitika kujundamisele.